

Громадська організація «Навчай для України»

ЗАТВЕРДЖЕНО Протоколом засідання Правління

ГО «Навчай для України» від 19 червня 2025 р. №19/06/25

**ПРОГРАМА підвищення кваліфікації педагогічних працівниць і
працівників**

**«Літній інститут. Інтенсивний тренінг з підготовки до
вчителювання»**

Обсяг: 115 годин / 3,8 кредити ЄКТС

Форма навчання: змішана (очно-дистанційна)

Рівень: післядипломна освіта

Категорія: підвищення кваліфікації

Київ – 2025

ПРОГРАМА «Літній інститут. Інтенсивний тренінг з підготовки до вчителювання»

ВСТУП

У контексті трансформаційної освітньої реформи, започаткованої Концепцією «Нова українська школа», зростає попит на нову генерацію учительства, здатного впроваджувати принципи педагогіки партнерства, дитиноцентризму, інклюзії та компетентнісного підходу. Особливої актуальності набуває підготовка педагогів та педагогинь з-поза меж класичних закладів педагогічної освіти. Програма «Літній інститут. Інтенсивний тренінг з підготовки до вчителювання» (далі – Програма) реалізується громадською організацією «Навчай для України» і спрямована на перекваліфікацію учасниць і учасників, що вступають до шкільної професії без фахової освіти.

Програма поєднує системний теоретичний компонент, практичну педагогічну діяльність і розвиток м'яких навичок відповідно до Професійного стандарту вчителя (2024), Концепцією «Нова українська школа» та вимог Постанови КМУ № 800 від 21.08.2019 р. Усі модулі створені з урахуванням педагогічних викликів воєнного часу, освітніх втрат серед здобувачів і здобувачок освіти, а також необхідності забезпечення безперервного супроводу професійного розвитку нових учительок та учителів.

Укладачі:

Рахмістриук Інна Василівна, експертка з розробки навчальних програм;

Казакова Ольга Ігорівна, психологиня, акредитована гештальт-терапевтка, сертифікована тьюторка II ступеня, акредитована тренерка Міжнародної академії тьюторингу та супервізорка тьюторів, викладачка біології, вчителька хімії, основ екології та безпеки життєдіяльності, розробниця навчальних програм курсів для вчителювання;

Ірина Теглівець, вчителька англійської мови, старша викладачка в мовній школі, сертифікована арт-терапевтка;

Олександра Савченко, викладачка української мови, літератури, мистецтва, методистка у Київському ліцеї «Нью Тон», дизайнерка освітніх курсів і викладачка

в «Змінотворці», співзасновниця і кураторка освітньої програми в ГО «Без пробілів» і арт-едукаторка в музеях;

Рухлова Ольга Вікторівна, вчителька української мови та літератури, вчителька вищої категорії, вчителька-методистка, сертифікована тьюторка.

Програму розроблено на основі [Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти](#) (Наказ МОН № 904 від 12.10.2022 року), Закону України «Про освіту» (2017), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (2020), Постанови КМУ № 800 від 21.08.2019 р. «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників», Концепції «Нова українська школа» (2016), Державні стандарти початкової та базової середньої освіти (2018, 2020), Професійний стандарт учителя (2024).

Цільова група: учительки й учителі, які тільки будуть починати роботу в закладі загальної середньої освіти та забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти.

Форма підвищення кваліфікації: змішана (очно-дистанційна).

ОБСЯГ ПРОГРАМИ: 115 годин (3,8 кредити ЄКТС)

НАПРЯМИ: розвиток загальних і професійних компетентностей відповідно до Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 Про затвердження професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800.

МЕТА: професійний розвиток педагогічних працівниць і працівників відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учительок та учителів закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО), необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів та учениць відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учительок та учителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання учительок та учителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей учительок та учителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння учительок та учителів закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити та розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

КОМПЕТЕНТІСНА ОСНОВА ПРОГРАМИ

Програма орієнтована на досягнення результатів навчання, визначених у Професійному стандарті вчителя (2024), включаючи такі ключові компетентності:

- педагогічна рефлексія і саморозвиток;
- ефективна комунікація та співпраця;
- організація освітнього процесу відповідно до Державного стандарту;
- інклюзивність і безбар'єрність;
- академічна доброчесність і професійна етика;
- здатність до міждисциплінарного навчання та розвитку критичного мислення;
- здатність до підтримки емоційного благополуччя учнівства та власного.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» в межах професійної діяльності або галузі знань.

1. Формування та розвиток загальних компетентностей:

ЗК.01. Громадянської, через здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність сталого розвитку.

ЗК.02. Соціальної, через здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК.03. Культурної, здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК.04. Лідерської, здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивація людей до досягнення спільної мети.

ЗК.05. Підприємницької, через здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

2. Формування та розвиток професійних компетентностей учительки/учителя до виконання трудових функцій.

Відповідно до [Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти \(з дипломом молодшого спеціаліста\)»](#), затвердженого наказом Міністерства економіки від 23.12.2020 № 2736.

Мовно-комунікативної: учителька/учитель забезпечує здобуття учнями та ученицями освіти державною мовою, забезпечує за потреби здобуття учнями і ученицями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти – мова відповідного корінного народу або національної меншини України; забезпечує навчання учнів і учениць іноземній мові та спілкується іноземною мовою у професійному колі – для вчительок/вчителів іноземної мови, формує і розвиває мовно-комунікативні уміння та навички учнів і учениць.

Предметно-методичної: учителька/учитель моделює зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів і учениць; формує та розвиває в учнів і учениць ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснює інтегроване навчання учнів і учениць; добирає і використовує сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання та розвитку учнів і учениць; розвиває в учнів та учениць критичне мислення; здійснює оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів і учениць на засадах компетентнісного підходу; формує ціннісні ставлення в учнів та учениць.

Інформаційно-цифрової: учителька/учитель орієнтується в інформаційному просторі, шукає і критично оцінює інформацію, оперує нею у професійній діяльності; ефективно використовує наявні та за потреби створює нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовує цифрові технології в освітньому процесі.

Психологічної: учителька/учитель визначає і враховує в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів та учениць; використовує стратегії роботи з учнями і ученицями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; мотивує учнів і учениць та організовує їхню пізнавальну діяльність; формує спільноту учнів та учениць, у якій кожен і кожна відчуває себе її частиною.

Емоційно-етичної: учителька/учитель усвідомлює особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керує власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіє з учасниками освітнього процесу; усвідомлює та цінує взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

Педагогічного партнерства: учителька/учитель здатна/-ний до суб'єкт-суб'єктної – рівноправної та особистісно зорієнтованої – взаємодії з учнями й ученицями в освітньому процесі; залучає батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працює в команді із залученими фахівцями, асистентами вчительки/вчителя, щоб надавати додаткову підтримку учням і ученицям з особливими освітніми потребами.

Інклюзивну: учителька/учитель створює умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; здатний/-а до педагогічної підтримки учнів і учениць з особливими освітніми потребами; забезпечує в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня й учениці, з огляду на його/її індивідуальні потреби, можливості, здібності та інтереси.

Здоров'язбережувальної: учителька/учитель організовує безпечне освітнє середовище, використовує здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснює профілактично-просвітницьку роботу з учнями та ученицями та іншими учасниками й учасницями освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формує в учнів та учениць культуру здорового і безпечного життя; зберігає особисте фізичне та психічне здоров'я.

Прогностичної: учителька/учитель планує освітній процес; прогнозує результати освітнього процесу.

Організаційної: учителька/учитель організовує процес навчання, виховання і розвитку, організовує різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів і учениць.

Оцінювально-аналітичної: учителька/учитель оцінює результати навчання; аналізує результати навчання; забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів і учениць.

Здатність до навчання впродовж життя: учителька/учитель визначає умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя, взаємодіє з іншими вчительками та вчителями на засадах партнерства та підтримки – у межах наставництва, супервізії тощо. Учителька/учитель здійснює моніторинг власної педагогічної діяльності, визначає індивідуальні професійні потреби.

СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ ПРОГРАМИ:

Теоретичний модуль «ОСНОВИ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАННЯ У ШКОЛІ» – 30 годин

Практичний модуль «ПРАКТИЧНА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ЛІТНЯ АКАДЕМІЯ»
– 65 годин

Практично-теоретичний модуль «М'ЯКІ НАВИЧКИ ТА ОСНОВИ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ» – 20 годин.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Ця Програма курсу розроблена відповідно до сучасних викликів освіти й суспільства. Актуальність розроблення та впровадження Програми зумовлена потребою залучення нових учительок та учителів до викладання в середній школі, зокрема, згідно можливостей, зазначених у законодавстві, залучення осіб з вищою непедагогічною освітою.

Сучасні вчителька та вчитель закладу освіти мають бути готовими до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, зокрема виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Актуальність розроблення типової програми для учительок та учителів закладів загальної середньої освіти полягає у необхідності підготовки до роботи за новим Державним стандартом базової середньої освіти (2024) в контексті вимог законодавства, зокрема Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», та на виконання заходів державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Особливості організації освітнього процесу за Програмою

Теоретична складова Програми реалізована через лекції, відеолекції та додаткові матеріали, зокрема освітній серіал «Класний виклик» на навчальній платформі Дія.Освіта. Практична складова реалізується через практикуми, навчальні тренінги, семінари, майстер-класи від ГО «Навчай для України».

Самостійна робота слухачок і слухачів передбачає самостійне опрацювання навчальних матеріалів відповідно до запропонованих завдань, виконання тестових завдань тощо.

Діагностика успішності навчання слухачок і слухачів здійснюються через тестування у кінці кожного теоретичного модулю й у кінці онлайн-курсу, а практичної частини – через виконані завдання та письмову форму рефлексії. Кількість годин на кожну тему в рамках модуля може варіюватися в залежності від базової підготовки та актуальних потреб учасників і учасниць.

Зміст програми

Модуль 1. ОСНОВИ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАННЯ У ШКОЛІ (30 годин)

Мета: надати учасникам і учасницям базове розуміння освітньої системи, концепції НУШ, професійного стандарту вчителя, принципів педагогіки партнерства та організації навчального процесу.

Тема 1. Основи реформи «Нова українська школа»

Концепція реформи «Нова українська школа», її основні цілі, завдання та причини впровадження. Перехід від школи знань до школи компетентностей, роль учительки/вчителя в освітньому процесі та ключові виклики для здобувачів освіти та педагогинь/педагогів у XXI столітті.

Тема 2. Виклики сучасної освіти: дослідження стану

Останні дослідження у сфері освіти. Освітні втрати та розриви. Звіти, дослідження та прогнози провідних інституцій та організацій, що вивчають стан сучасного вчительства та учнівства в умовах воєнного стану. Дослідження PISA, діяльність Українського центру оцінювання якості освіти (УЦОЯО).

Тема 3. Бачення навчання: від стратегії до форми

Сучасні стратегії навчання в Новій українській школі. Основні характеристики компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного та середовищного підходів. STEM-орієнтоване навчання. Практична орієнтованість освіти. Психофізіологічні особливості дітей шкільного віку та основи нейродидактики.

Тема 4. Психоемоційна підтримка в освітньому процесі

Важливість психоемоційної підтримки в освітньому процесі. Основи активного слухання, емпатії та самоемпатії, роботи з емоціями та потребами, травмачутливої і гендерночутливої педагогіки.

Тема 5. Урок як основна форма роботи

Основні принципи організації уроку як форми співпраці учнів і учениць та учительки/вчителя під час реалізації навчальної програми з урахуванням компетентнісного підходу. Відображення процесу мислення учнів та учениць через структурні елементи уроку: налаштування, актуалізація, способи опанування навчального матеріалу через діяльнісний підхід, рефлексія. Розгляд різних типів уроків та їх структури, методик їх проведення, зміни активностей, інтегрованих та

міждисциплінарних підходів. Багатопрофільні застосунки для організації роботи з учнями та ученицями.

Тема 6. Оцінювання навчальних досягнень

Розгляд основних нормативних документів, що регулюють процес оцінювання. Види оцінювання, критерії рівнів сформованості умінь та знань учнів і учениць. Формувальне оцінювання. Важливість прояснення критеріїв оцінювання для учасниць/учасників освітнього процесу.

Тема 7. Позакласна та позашкільна діяльність вчительки/вчителя

Роль позакласної та позашкільної діяльності та її вплив на розвиток ключових компетентностей учнів та учениць. Форми та напрями позакласної та позашкільної діяльності. Позакласна діяльність (у межах школи): гуртки, факультативи, студії, секції, шкільні наукові товариства, проєктні та дослідницькі роботи, творчі конкурси, квести, виставки, шкільні концерти, волонтерські ініціативи, екологічні акції, благодійні заходи. Позашкільна діяльність (за межами школи): участь у всеукраїнських та міжнародних конкурсах і фестивалях, співпраця з центрами позашкільної освіти, мистецькими та спортивними установами, освітні екскурсії, походи, літні табори та освітні школи. Організація та планування позакласної роботи вчительки/вчителя.

Тема 8. Ефективна комунікація у класі

Формування здорових взаємин між учнями/ученицями та вчительками/вчителями. Поняття і створення дисципліни, норм, домовленостей і правил у класі. Способи та прийоми організації продуктивної навчальної діяльності на уроці. Поведінка учнів і учениць у класі та способи регулювання небажаної поведінки через активне слухання, ефективні запитання та зворотний зв'язок на їх дії. Конфлікти у класі під час уроку та ефективні стратегії їх розв'язання.

Тема 9. Попередження та протидія цькуванню (булінгу)

Створення відкритого середовища для попередження булінгу. Ознаки булінгу та його різновиди. Відмінність булінгу від конфлікту. Чинники виникнення: соціальні, гендерні, культурні тощо. Розгляд комунікативних стратегій для розв'язання конфліктів та запобігання булінгу. Кібербулінг. Законодавче регулювання булінгу та порядок дій педагогічного колективу у разі встановлення факту цькування.

Тема 10. Професійна комунікація в освітньому просторі

Ефективна комунікація з колегами як запорука успішного впливу на освітній процес у школі. Формальні та неформальні ролі в шкільному колективі. Наставництво й

форми колегіальної підтримки. Права та обов'язки всіх працівниць/працівників у закладі середньої освіти на різних посадах. Підпорядкування в освітній системі.

Тема 11. Особистий бренд вчительки/вчителя

Етика й ціннісний підхід до комунікації вчителькою/вчителем у межах школи та на відкритих платформах. Вчительські спільноти та поширення власних матеріалів. Приклади вчительок/вчителів в Україні та за кордоном, які успішно ведуть соціальні мережі та їх історії розвитку особистого бренду.

Тема 12. Основні поняття про інклюзивну освіту

Регуляторні документи у сфері організації інклюзивного освітнього середовища. Основні терміни у темі інклюзивного освітнього середовища: інклюзивне навчання, індивідуальна програма розвитку, діти з особливими освітніми потребами, універсальний дизайн, індивідуальний навчальний план і програма тощо. Інклюзивні ресурсні центри та їх співпраця зі школами.

Тема 13. Співпраця команди в інклюзивному освітньому середовищі

Основи роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Найпоширеніші нозології та їх особливості. Співпраця з асистентами, психологами та іншими спеціалістами. Складання індивідуального плану. Налаштування взаємодії між учнями й ученицями під час уроків.

Тема 14. Права та посадові обов'язки вчительки/вчителя

Нормативно-правові документи й звітна документація. Посадові обов'язки на робочому місці. Укази, концепції, постанови, розпорядження, державні стандарти, типові освітні програми. Порядок атестації та сертифікації.

Тема 15. Відповідальність в освітньому середовищі

Порядок дій у разі надзвичайних ситуацій. Інструктажі з техніки безпеки. Відповідальність за порушення правил внутрішнього трудового розпорядку. Академічна доброчесність.

Тема 16. Школа як простір реалізації

Компетентності, які можуть розвиватись під час вчительської діяльності. Огляд можливостей для професійного розвитку: конкурси, гранти, спільноти педагогічних працівниць/працівників.

Тема 17. Професійний розвиток

Особливості професійного зростання в системі освіти. Можливості займати різноманітні посади відповідно до кваліфікації. Курси підвищення кваліфікації

відповідно до діючих постанов. Важливість профілактики професійного вигорання. Рефлексія в контексті професійного зростання та карта розвитку.

Форми роботи: лекційні заняття, семінарсько-практичні заняття, групові обговорення, складання індивідуального плану розвитку.

Форми підсумкового контролю: сертифікат про проходження курсу «Класний виклик», теоретичні завдання, письмова рефлексія.

Модуль 2. ПРАКТИЧНА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ЛІТНЯ АКАДЕМІЯ (65 годин)

Мета: забезпечити досвід планування й реалізації навчальних занять із реальними учнями й ученицями, розвиток навичок методичної підготовки, педагогічної комунікації, адаптивності та рефлексії.

Тема 1. Підготовка до викладання: освітнє планування та цілепокладання

Ознайомлення з типами навчальних цілей (когнітивні, афективні, поведінкові). Формулювання очікуваних результатів навчання з урахуванням віку та потреб учнівства. Складання короткострокового і середньострокового планування (розклади, теми, блоки). Вибір форм і методів роботи відповідно до дидактичної мети уроку. Розробка конспектів занять, включаючи інтерактивні елементи, диференціацію та інклюзивні підходи. Підготовка дидактичних матеріалів і візуальної підтримки.

Тема 2. Проведення уроків: викладання для різного віку та контингентів учнівства

Початок уроку: організація уваги, мотиваційне налаштування, встановлення контакту. Основні етапи уроку: вхід, пояснення, практикум, узагальнення, рефлексія. Робота з поведінковими викликами в реальному часі (короткі інтервенції). Гнучкість у зміні плану за умов непередбачених ситуацій. Залучення всіх учасниць і учасників: активізація, парна і групова взаємодія, зворотний зв'язок. Забезпечення емоційної безпеки в класі та поваги до голосу дитини.

Тема 3. Консультації з методистками та методистами: зворотний зв'язок і професійний розвиток

Формати педагогічного зворотного зв'язку: описовий, діалогічний, розвивальний. Сесії розбору уроків у малій групі: аналіз, структура рефлексії. Обговорення

труднощів у викладанні: конфлікти, нерозуміння матеріалу, втрата уваги учнівства. Поради щодо адаптації стратегії викладання та поведінкових інтервенцій. Узагальнення індивідуальних точок зростання.

Тема 4. Рефлексія і фіксація досвіду

Щоденна рефлексія після уроку: що вдалося, що викликало труднощі, як реагувало учнівство. Аналіз емоційного стану під час уроку, відстеження стресових тригерів. Розробка власного плану професійного розвитку на основі здобутого досвіду. Робота з фреймворками (цикл Колба тощо) для фахової рефлексії. Письмова рефлексія отриманого досвіду.

Форми роботи: індивідуальне викладання перед групою школярства, спостереження, взаємовідвідування уроків, групові та індивідуальні менторські сесії та консультації, групові обговорення уроків.

Форми підсумкового контролю: портфоліо викладання (конспекти, рефлексії, відгуки), усна презентація освітнього досвіду та письмова рефлексія.

Модуль 3. М'ЯКІ НАВИЧКИ ТА ОСНОВИ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ (20 годин)

Мета: розвинути навички емоційної регуляції, емпатійного спілкування, наставництва та ознайомити з методиками надолуження освітніх втрат й основами проєктного навчання.

Тема 1. М'які навички педагогині/педагога

Зміст і значення soft skills у професійній діяльності вчительства. Комунікативна гнучкість і активне слухання. Вміння працювати в команді й будувати партнерські взаємини. Адаптивність, стресостійкість, навички розв'язання конфліктів. Управління часом, планування та пріоритетність. Розвиток рефлексивності та здатності до самооцінювання. Культура зворотного зв'язку в педагогічній взаємодії. Етична стійкість і ціннісне лідерство. Модель колективного лідерства.

Тема 2. Емоційна саморегуляція й превенція вигорання

Емоційна регуляція та емпатійне реагування. Ненасильницька комунікація в освітньому середовищі. Перша психологічна допомога. Розпізнавання потреб учнівства, робота з підтримки мотивації до навчання в кризових умовах. Способи профілактики вигорання вчительства (менторська підтримка, супервізія, групи «рівний-рівному» тощо)

Тема 3. Основи проєктного навчання

Педагогічні засади проєктного підходу у навчанні. Навчання через дослідження, експеримент та самостійне створення нового. Типи навчальних проєктів: дослідницькі, практичні, соціальні, міжпредметні. Структура проєкту: цілі, етапи, продукт, презентація, рефлексія. Роль педагогині/педагога як фасилітаторів. Розвиток самостійності, співпраці, критичного мислення. Інтеграція з принципами НУШ. Ресурси та підтримка ініціатив учнівства. Визначення освітнього потенціалу проєктів у надолуженні освітніх втрат.

Форми роботи: інтерактивні мінілекції, тренінгові вправи, групова робота над кейсами, проєктні лабораторії, самоспостереження та рефлексивні форми зворотного зв'язку.

Форми підсумкового контролю: виконання практичних завдань та письмова рефлексія.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ: Оцінювання відбувається за принципами формульованого оцінювання. Передбачено: поточні тести; рефлексивні завдання; письмові спостереження під час викладання; індивідуальний рефлексивний звіт; участь у групових обговореннях та настановчих сесіях.

Очікувані результати опанування Програми

Знання та розуміння:

- причини та рушійні сили реформи НУШ;
- основні цілі реформи та зміни в підходах до навчання;
- компетентнісний підхід як основа освіти в НУШ;
- вплив сучасного інформаційного середовища на освіту (стрес, війна, соцмережі);
- роль учительки/учителя у новій школі;
- комунікативні техніки для освітнього середовища;
- особливості субординації у школі;
- методи боротьби з булінгом;
- структура уроку та його етапи;
- ефективні методи залучення учнів та учениць;
- принципи оцінювання у сучасній школі;
- основи психоемоційної підтримки;

- ключові елементи травматичної та гендерночутливої педагогіки;
- методи підтримки емоційного благополуччя учнів та учениць;
- принципи діяльнісного навчання та активної участі учнів і учениць в освітньому процесі;
- поняття інклюзії та її значення;
- адаптація навчальних програм для дітей з особливими потребами;
- права та обов'язки вчительки/вчителя;
- академічна доброчесність;
- система оплати праці, відпустки та навантаження;
- кар'єрні можливості в освітньому середовищі;
- програми підтримки вчительок/вчителів.

Уміння:

- проєктувати уроки відповідно до компетентнісного підходу;
- адаптувати методику оцінювання до індивідуальних потреб учнів і учениць;
- налагоджувати ефективну взаємодію у класі;
- будувати комунікацію з батьками;
- розв'язувати конфліктні ситуації;
- створювати психологічно безпечне середовище у класі;
- застосовувати емпатичні методи спілкування;
- працювати із кризовими ситуаціями;
- розробляти компетентнісно орієнтовані завдання;
- застосовувати кооперативні методи навчання;
- впроваджувати рефлексивне навчання;
- аналізувати освітні реформи на основі досліджень;
- застосовувати міждисциплінарний підхід у навчанні;
- оцінювати освітні тенденції та їх вплив на учнів та учениць;
- розробляти адаптивні навчальні стратегії;
- ефективно взаємодіяти з командою підтримки учнів та учениць;
- правильно вести документацію;
- розуміти свої права та відповідальність;
- планувати професійний розвиток;
- використовувати можливості для кар'єрного зростання.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- Усвідомлення професійної ідентичності учительки/учителя НУШ.
- Усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку.

- Усвідомлення цінності підтримки учительки/учителя на різних етапах професійного розвитку.
- Здатність критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, розуміння правових та етичних аспектів, пов'язаних з використанням цифрових технологій.
- Відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів та учениць, зокрема з особливими освітніми потребами.
- Просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).
- Дитиноцентризм.
- Морально-етичні цінності: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота.
- Соціально-політичні цінності: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність, культурне різноманіття.
- Готовність до змін, партнерська взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність.
- Розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.
- Готовність застосовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі.
- Усвідомлення необхідності професійної мобільності й гнучкості.
- Здатність планувати освітній процес на засадах Концепції Нової української школи.
- Гуманістична спрямованість освітнього процесу.
- Дитиноцентризм, цінність особистості.
- Готовність до реалізації сучасних цілей освіти.
- Професійна мобільність та гнучкість.
- Усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку.
- Відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі всіх учнів та учениць.
- Просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Література та джерела

[Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України](#)

[Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»](#)

Нова українська школа - концептуальні засади реформування середньої школи, 2016

[Український центр оцінювання якості освіти \(УЦОЯО\)](#)

Колупасва А. А. [Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник](#) / А. А. Колупасва, О.М. Таранченко. – Харків : Вид-во «Ранок», 2019. – 304 с.

[Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників](#) із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 1133 від 27.12.2019](#)

Рекомендовані курси та вебіари

1. Курс “НаУрок” Ненасильницький підхід у навчанні та вихованні <https://naurok.com.ua/learn/nenasilnickiy-pidhid-u-navchanni-ta-vihovanni-21>
2. Курс “Учительський коучинг: сприяння розвитку сталих змін” <https://www.coursera.org/learn/uchytelskyy-kouchynh>
3. Курс “Як стати ментором для школярів” - <https://osvita.diia.gov.ua/courses/how-to-become-a-mentor-for-Schoolchildren>
4. Курс “Класний виклик: початок учителювання” - <https://osvita.diia.gov.ua/courses/classroom-challenge-starting-to-teach>
5. Курс “Тьюторинг у школі” - <https://osvita.diia.gov.ua/courses/tutoring-at-school>
6. Вебінар “Карта розвитку як інструмент наставництва” - <https://www.youtube.com/watch?v=xSRbFf7bGW0>
7. Вебіари “Спільно для вчителів” - <https://www.youtube.com/playlist?list=PLxHlykyO7ftYUNu6AhW4Nbkum1sLi4C6w>
8. Курс “Інтеграція м'яких навичок у викладання математики” - <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/soft-skills-math-teaching/>
9. Курс з першої психологічної допомоги RAPID <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/first-psychological-aid/>
10. Курс підвищення кваліфікації для освітян «Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу під час та після завершення воєнних дій». <https://hryoutest.in.ua/courses/programa-pidvishchennya-kvalifikaciji-psihologichnoji-pidtrimki-dlya-osvityan-ta-batkiv>